

Voorkomen is beter dan genezen

Het maatschappelijk debat wordt momenteel beheerst door de geplande hervormingen in de sociale zekerheid, de oorlog tussen Israël en Hamas en het trieste lot van de Palestijnen en sinds enkele dagen de wederzijdse bombardementen tussen Israël en Iran. Nog meer aandacht gaat naar de Russische oorlogsdreiging en het vele geld dat wellicht nodig is om deze af te wenden. Tegenstrijdige berichten van ministers en partijvoorzitters en in de sociale media leidden tot onzekerheid, onrust en stress en, zoals ik als arts regelmatig vaststel, tot depressie of zelfs paniek bij sommigen.

Voorkomen is beter dan genezen. Dat geldt in de geneeskunde maar ook bij conflicten en oorlogen. De Romeinen wisten dat al: *'Si vis pacem, para bellum'*. De geschiedenis herhaalt zich nooit volledig maar sommige gebeurtenissen uit een recent verleden lijken deze stelling toch te staven.

De installatie van kruisraketten in Europa rond 1983, ondanks de massale 'vredesbetogingen', versterkte aanvankelijk de wapenwedloop maar leidde uiteindelijk toch tot belangrijke ontwapeningsverdragen en droeg bij tot de implosie van de Sovjet-Unie.

Toen Hitler kort na zijn machtsvername het gedemilitariseerde Rijnland opnieuw bezette in 1936, reageerden de Westerse democratieën niet. Ze bleven volharden in een 'appeasement' politiek ook na de bezetting van eerst een deel en dan geheel Tsjechoë en de annexatie van Oostenrijk in 1938. Slechts de aanval op Polen in 1940 leidde tot de Tweede Wereldoorlog om de Poolse onafhankelijkheid te vrijwaren. Bijna zeventig miljoen doden later, eindigde die met het neerlaten van een IJzeren Gordijn waarachter Polen en andere Oost- en Midden-Europese landen voor de volgende veertig jaar in onvrijheid verdwenen. We kunnen slechts speculeren over het verloop van de geschiedenis als Hitler al in 1936 zou teruggefloten zijn.

Een door het uiteenvallen van de Sovjet-Unie gefrustreerde Poetin heeft een imperialistische visie die hij niet verbergt. Hij wil Rusland opnieuw omringen met een invloedssfeer van vazalstaten, in zijn stoutste dromen misschien tot de poorten van Berlijn, maar alleszins met Oekraïne, Wit-Rusland en wellicht liefst ook Moldavië en de Baltische Staten. Hij wil ook de NAVO en de Westerse democratieën verzwakken. Die 'oorlog' is trouwens al begonnen met cyberaanvallen, sabotageaanlagen op infrastructuur, beïnvloeding van verkiezingen en desinformatiecampagnes. Hij associeert zich daarvoor met landen als Iran en Noord-Korea, die ons ook niet bepaald goed gezind zijn. Hij is daarenboven onbetrouwbaar. Toen hij drie jaar geleden al 150 000 soldaten rond de grenzen met Oekraïne had geconcentreerd, beweerde hij één dag voor zijn inval dat hij nooit Oekraïne zou binnen vallen. Dat hij meedogenloos is, niet terugdeinst voor terreur en ongevoelig blijft voor hoge aantallen slachtoffers, werd ondertussen duidelijk.

In dergelijke omstandigheden blijft diplomatie nuttig. Elke kleine overeenkomst, zoals bv. de ruil van krijgsgevangenen, is voor de betrokkenen een zegen. Het is echter duidelijk dat dit niet zal volstaan en dat met Poetin zoals voor Hitler 'afschrikking' nodig is. Dat zal organisatie en middelen vergen. België is geen 'klein en arm land' maar de tiende economie in de Europese Unie. Tijdens de Koude Oorlog spendeerden we minstens 3 % van het BBP in defensie. Nadien daalde dit tot een luttele 1.2%. De hoogte van de thans nodige investeringen moet natuurlijk niet gedicteerd worden door een wispelturige Amerikaanse president die plots een stijging tot 5% voorstelt in alle NAVO-landen en zich bovendien meer dan waarschijnlijk deels uit Europa wil terugtrekken. Het bedrag moet daarentegen bepaald worden na een analyse van onze noden als een 'goede huisvader' (en misschien niet enkel door militairen) en in overleg met onze Europese partners en duidelijke afspraken over taakverdeling. Dan kunnen we wel wat realiseren en Europa ook. Laten we hopen dat onze overheid doordachte keuzes maakt en dit alles niet sloganesk maar duidelijk aan de bevolking uitlegt. Een voorkomen oorlog is altijd goedkoper dan een reëel gevoerde steeds desastreuze oorlog.